

Zagreb, 19. prosinca 2017.

ZAKLJUČCI

I. PLENARNE SJEDNICE DRUGOG SAZIVA SAVJETA VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici održanoj 7. rujna 2017. donijela Odluku o osnivanju i imenovanju članova Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Ovo savjetodavno tijelo, čiji mandat traje četiri godine, pruža pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske. Prva, konstituirajuća sjednica Drugog saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Savjet), održana je od 17. do 19. prosinca 2017. godine u Zagrebu.

U radu plenarne sjednice Savjeta, uz članove Savjeta, sudjelovali su i predstavnici državnih tijela i institucija, sveučilišne zajednice, znanstvenih i drugih institucija te predstavnici Katoličke crkve i Hrvatske radiotelevizije (dalje u tekstu: HRT). Razmotrene su mogućnosti unapređenja suradnje u području odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te su zauzeta stajališta i preporuke, kako slijedi:

1. Stjecanje hrvatskog državljanstva

Savjet podržava aktivnosti nadležnih državnih tijela s ciljem unapređenja procesa i olakšavanja postupka stjecanja hrvatskog državljanstva za pripadnike hrvatskog naroda i njihovih potomaka. Od prioritarnog značaja je priprema Izmjena i dopuna Zakona o državljanstvu u koju svrhu je ustrojena i radna skupina, koja započinje s radom u siječnju 2018., stoga Savjet preporuča sljedeće:

- pojednostavniti i prilagoditi testove za provjeru znanja hrvatskog jezika u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva
- pomaknuti dobnu granicu za stjecanje hrvatskog državljanstva upisom kao hrvatskog državljanina kod djece rođene u inozemstvu s 18 na 22 godine života ili više
- izmjenu odredbe koja kao uvjet djetetovog stjecanja hrvatskog državljanstva zahtijeva da roditelj djeteta u trenutku rođenja djeteta mora imati hrvatsko državljanstvo, na način da u trenutku djetetovog rođenja nije potrebno da roditelj ima hrvatsko državljanstvo
- ograničiti trajanje postupka stjecanja hrvatskog državljanstva na šest mjeseci

- povećati i poboljšati operativnost konzularnih predstavništava Republike Hrvatske.

2. Ostvarivanje biračkog prava – Glasovanje

Ostvarivanje biračkog prava i participacija Hrvata izvan Republike Hrvatske, kako u samom izbornom procesu, tako i u političkom zastupanju u Republici Hrvatskoj, od iznimnog su značaja. Članovi Savjeta naglašavaju da je izmjenama Ustava Republike Hrvatske 2010. godine Hrvatima izvan Republike Hrvatske - pri čemu Hrvati koji žive izvan Republike Hrvatske svoje biračko pravo mogu ostvariti isključivo u diplomatsko konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske - otežano ostvarivanje njihova punog biračkog prava.

Stoga Savjet predlaže, s ciljem ostvarivanja punog biračkog prava Hrvata izvan Republike Hrvatske i njihove uključenosti u politički život Republike Hrvatske, poduzimanje aktivnosti i mjera, a koje nije moguće provesti bez izmjena Ustava Republike Hrvatske i zakona, kako bi se Hrvatima koji žive izvan Republike Hrvatske:

- olakšao pristup glasovanju
- povećao broj zastupnika XI. izborne jedinice u Hrvatskom saboru
- povećao broj biračkih mjesta
- omogućilo uvođenje modela dopisnog glasovanja.

3. Registar Hrvata (koji žive) izvan Republike Hrvatske

Savjet je zaključio da je nužno što prije pristupiti izradi Registra Hrvata koji žive izvan domovine Hrvatske u svrhu stvaranja sveobuhvatne baze s kontakt podacima Hrvata izvan Republike Hrvatske, čime bi se omogućilo umrežavanje i učinkovita komunikacija, a podatci bi ujedno bili od koristi za sva tijela državne uprave u odnosu na područje njihova rada.

4. Identitet, tradicija, kultura i jezik

Očuvanje i njegovanje hrvatskog identiteta Hrvata koji žive izvan domovine, jedan je od najvažnijih ciljeva i aktivnosti koje se stavljaju pred Vladu Republike Hrvatske, ali i pred hrvatske zajednice širom svijeta. Savjet pozdravlja vidljive pomake i aktivnosti, kao i nove inicijative Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i drugih državnih institucija u 2017. godini, te dodatno predlaže ciljne i pojačane aktivnosti i daje podršku:

- Agenciji za znanost i visoko obrazovanje u pogledu ubrzanja postupka priznavanja diploma stečenih u inozemstvu
- Ministarstvu znanosti i obrazovanja u osiguranju i povećanju broja učitelja i koordinatora hrvatske nastave, posebno u prekooceanskim državama
- diplomatsko konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u bilateralnim aktivnostima u području učenja hrvatskog jezika u inozemstvu (posebno u nekim državama u kojima se još uvijek uči *bosansko-hrvatsko-srpski* jezik)
- osiguravanju posebnih upisnih kvota za studij na studijskim programima Sveučilišta u Zagrebu i ostalih sveučilišta u Republici Hrvatskoj za pripadnike hrvatske manjine i potomke Hrvata u europskim i prekooceanskim državama.

- uspostavljanju suradnje između Sveučilišta u Mostaru i sveučilišta u državama u kojima žive predstavnici hrvatskog iseljeničtva i hrvatske manjine, kao i uspostavi razmjene studenata.

5. Mogućnosti ulaganja u Republiku Hrvatsku i pomoć investitorima

Savjet podržava aktivnosti koje Vlada Republike Hrvatske poduzima kako bi se unaprijedili okviri za proizvodnju, poslovanje, pravnu sigurnost, konkurentnost i ulaganja. Uz jači angažman članova Savjeta Vlade RH koji žive u brojnim državama svijeta, u povezivanju i poticanju investiranja u Republiku Hrvatsku, Savjet predlaže:

- povećati dostupnost i vidljivost informacija o mogućnostima investiranja u RH
- pojačati aktivnosti i sudjelovanje Agencije za investicije i konkurentnost na brojnim forumima u Europi i Sjevernoj Americi
- pokrenuti aktivnosti umrežavanja poduzetnika i gospodarstvenika hrvatskog podrijetla diljem svijeta te poticati njihov interes za ulaganje u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, a poglavito na područjima u kojima žive Hrvati kao većinski narod
- stvaranje lobističke strategije: članovi Savjeta će predložiti lobističku strategiju u svrhu jačanja gospodarske i svake druge suradnje, sukladno svojim mogućnostima i poslovnim prilikama, čime se pridonosi boljitku svih Hrvata kao i jačanju suradnje i partnerstva između Republike Hrvatske i pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske
- pojednostavljenje i olakšavanje administrativnih i svi inih procesa glede investiranja ili ulaganja u Hrvatsku, što će poticajno djelovati za ulaganje u Republici Hrvatskoj.

Savjet ističe da sama dostupnost i vidljivost nije dostatna.

6. Dvostruko oporezivanje - Oporezivanje inozemnih mirovina

U sklopu cjelovite porezne reforme koju je provela Vlada Republike Hrvatske, izmjenom Zakona te Pravilnika o porezu na dohodak, smanjene su porezne stope po poreznim razredima za inozemne mirovine i ukinuta je obveza uplate predujma poreza na dohodak. Savjet pozdravlja taj značajan iskorak prema povratnicima i problematici oporezivanja inozemnih mirovina. Stoga Savjet podržava i daje preporuku aktivnostima u sklopu cjelovite porezne i fiskalne reforme usmjerenoj na smanjivanje poreznog opterećenja, povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, čime bi se dao dodatan poticaj povratku Hrvata izvan Republike Hrvatske i njihovim potomcima.

7. Položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini

Ključni vanjskopolitički prioritet Vlade Republike Hrvatske je europski put Bosne i Hercegovine i jednakopravan položaj Hrvata kao jednog od tri konstitutivna naroda u Bosni i Hercegovini, pri čemu Hrvatska vodi politiku čvršćeg povezivanja s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, a čemu članovi Savjeta daju punu podršku.

S obzirom da je 2018. izborna godina u Bosni i Hercegovini (izbore se trebaju održati u listopadu 2018.), Savjet ističe da su promjene **Izbornog zakona nužne** za uspostavljanje pravičnog izbornog sustava koji će rezultirati izborom legitimnih predstavnika svih triju konstitutivnih naroda, odnosno kako bi izbori uopće mogli biti održani, a njihovi rezultati provedeni. Naime, otvoreno je pitanje hoće li se rezultati izbora najavljenih za listopad 2018. godine moći provesti ne donesu li se nove odredbe o načinu biranja zastupnika u Dom naroda parlamenta Federacije BiH, budući da je prethodno važeće odredbe Ustavni sud Bosne i Hercegovine stavio izvan snage, nakon čega je u izbornom zakonodavstvu nastala pravna praznina.

Savjet je zaključio da je današnji položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini, uvjetovan političkim, društvenim i socijalnim okolnostima, jedan od najtežih te da će posebno usmjerenje rada Savjeta biti posvećeno upravo pronalaženju mogućnosti da se taj položaj mijenja, kao i to da će svi članovi Savjeta uložiti dodatne napore u iznalaženje načina da se Hrvatima u Bosni i Hercegovini omogući ostvarivanje pune konstitutivnosti i jednakopravnosti hrvatskog naroda sa ostala druga dva naroda u Bosni i Hercegovini.

8. Položaj pripadnika hrvatske nacionalne manjine

Članovi Savjeta podržavaju unapređenje odnosa i suradnje Republike Hrvatske sa susjednim i drugim državama gdje žive pripadnici hrvatskog naroda. Daje se podrška daljnjim aktivnostima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske kroz održavanje međuvladinih mješovitih odbora (MMO), koji su od posebne važnosti za pripadnike hrvatske manjine, budući da MMO-i predstavljaju vrlo dobar mehanizam za unapređenje njihova statusa i rješavanje otvorenih pitanja na bilateralnoj razini.

Savjet predlaže sljedeće:

- dodatno ulaganje napora usmjerenih na poboljšanje položaja hrvatske manjine u Republici Srbiji putem svih državnih institucija
- dodatno ulaganje napora usmjerenih na definiranje statusa i jačanje položaja hrvatske nacionalne manjine u Republici Sloveniji
- davanje podrške inicijativi Minority SafePack, čiji je cilj poboljšanje položaja manjina u svim europskim državama.

8. Rad Savjeta

Potrebno je razraditi model komunikacije između članova Savjeta te uvesti veću transparentnost kako bi Hrvati koje predstavljaju bili upoznati s njihovim radom i radom državnih institucija o pitanjima od značaja za Hrvate izvan RH.

Savjet posebno ističe zadovoljstvo zbog ostvarene suradnje s Vladom RH i svim njezinim tijelima uključenim u rad Savjeta, kao i to da se od zajedničkog rada na stvaranju i provedbi projekata usmjerenih na jače povezivanje domovine Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske, očekuju rezultati.